SVERIGES RIKSDAG

Motion till riksdagen 2026/27:1969

av Joakim Järrebring m.fl. (S)

Nationella kompetenskrav för omvårdnadsarbete inom offentlig sektor

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om vikten av tillräcklig kompetens för omvårdnadsarbete och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om vikten av validering, utbildning och kompetensutveckling för berörd personal och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

En jämlik vård förutsätter att människor möter personal med rätt kompetens oavsett var i landet de bor. Omvårdnad är ett kvalificerat arbete som kräver kunskap om patientens behov, hygien, dokumentation, bemötande och förmågan att upptäcka förändringar i hälsotillståndet. Kompetensen är avgörande både för patientsäkerheten och för en trygg arbetsmiljö.

Sedan den 1 juli 2023 är undersköterska en skyddad yrkestitel. Det är ett viktigt erkännande av yrkets kvalifikationer, men skyddet för titeln innebär inte något generellt krav på undersköterskeutbildning för alla som utför omvårdnadsarbete. Det kvarstår därför skäl att pröva vilka kompetenskrav som ska gälla för den som självständigt utför patientnära omvårdnadsuppgifter.

De nationella kraven måste definieras med omsorg. Det handlar om kompetens för omvårdnadsarbete, inte om att varje arbetsuppgift i en vård- och omsorgsverksamhet ska utföras av just en undersköterska. Legitimerad vårdpersonal med annan relevant kompetens får inte möta omotiverade hinder. Utredningen behöver också skilja mellan självständigt arbete, introduktion, praktik och arbetsplatsförlagt lärande.

Förändringen bör genomföras stegvis. Personal som saknar formell utbildning men har lång erfarenhet ska ges verkliga möjligheter att validera sina kunskaper, komplettera sin utbildning och nå efterfrågad kompetens. Staten behöver i samverkan med huvudmännen och arbetsmarknadens parter bedöma utbildningskapacitet, kostnader och övergångsregler.

Att höja kompetenskraven är inte att nedvärdera den som redan arbetar i omsorgen. Tvärtom är det att erkänna arbetets kvalificerade innehåll och säkerställa att fler får utbildning och förutsättningar att göra ett gott arbete. Det stärker såväl personalen som den människa som behöver vård och omsorg.

Joakim Järrebring (S)

Aylin Nouri (S) *Katarina Bosetti-Kristoffersson (S)*